

ΟΙ «ΕΘΝΙΚΟΠΑΡΑΦΡΟΝΕΣ» ΤΗΣ ΘΕΣΣΑΛΟΝΙΚΗΣ του Πέτρου Παπασαραντόπουλου

ΜΟΙΑΖΕΙ πραγματικά απίστευτο. Εν έτει 1997, έγινε απόπειρα ματαίωσης ενός επιστημονικού συνεδρίου από ακροδεξιές οργανώσεις, επειδή υπήρχε διαφωνία τόσο ως προς την εθνικότητα των συμμετεχόντων (οι Τούρκοι ως γνωστόν είναι προαιώνιοι εχθροί) όσο και ως προς το θέμα του συνεδρίου που ήταν «Θεσσαλονίκη: Ατατούρκ - Βενιζέλος» (ως γνωστό ο Κεμάλ Ατατούρκ ήταν σφαγέας του ποντιακού Ελληνισμού).

Πριν προσπαθήσει κανείς να συναγάγει κάποια συμπεράσματα, μια συνοπτική απαρίθμηση των γεγονότων που οδήγησαν στην αντισυγκέντρωση της ντροπής είναι απαραίτητη.

Προπαρασκευή της ατμόσφαιρας

Περίπου τρεις μήνες πριν από τη διεξαγωγή της επιστημονικής ημερίδας άρχισαν να δημοσιεύονται στον τοπικό και αθηναϊκό τύπο πρωτοσέλιδα κείμενα καταγγέλλοντας πολίτες της Θεσσαλονίκης ότι επιθυμούν να μετονομασθεί η οδός Αγίου Δημητρίου, αγίου που είναι πολιούχος της πόλης, σε οδό Κεμάλ Ατατούρκ. Μια τέτοια φήμη, παρ' ότι ψευδής και ανυπόστατη, ήταν αρκετή για να προπαρασκευάσει ένα είδος ατμόσφαιρας που επέτρεψε στους κάθε λογής «τουρκοφάγους» να αρχίσουν να ομιλούν περί εθνικής μειοδοσίας και προδοσίας.

Όσο πλησίαζε η ημέρα διεξαγωγής του συνεδρίου το κλίμα φορτίστηκε περισσότερο με κείμενα σε εφημερίδες και καταγγελίες σε τοπικούς ραδιοφωνικούς και τηλεοπτικούς σταθμούς. Οι γνωστοί πρόμαχοι της εθνοπροδοσίας στη Θεσσαλονίκη, βουλευ-

τές των δύο μεγάλων κομμάτων (Στυλιανός Παπαθεμελής και Παναγιώτης Ψωμάδης) ξιφούληξαν κατά της διεξαγωγής ενός τέτοιου συνεδρίου, με προεξάρχοντα το μητροπολίτη Θεσσαλονίκης, ο οποίος σε όλα τα κηρύγματά του δεν έπαυε να χαρακτηρίζει «Τούρκους» και «προδότες» τους διοργανωτές της εκδήλωσης, την «Ένωση για τη Δημοκρατία στα Βαλκάνια», μια μη κυβερνητική οργάνωση με ιδιαίτερα θετικές δραστηριότητες στον τομέα της διεύρυνσης των δημοκρατικών θεσμών και της κοινωνίας των πολιτών στο χώρο της Βαλκανικής.

Η αντίδραση αυτή του μητροπολίτη ερχόταν σε ευθεία αντίθεση με το θερμό χαιρετιστήριο μήνυμα του Οικουμενικού Πατριάρχη, αλλά αυτό ήταν κάτι που ελάχιστα ενδιέφερε όσους πρωτοστατούσαν στις προσπάθειες για ματαίωση της εκδήλωσης.

Στο χορό των αντιδράσεων προστέθηκε και εκείνη του δημάρχου Θεσσαλονίκης, ο οποίος απέσυρε τη συμμετοχή του από την εκδήλωση, ενώ την παραμονή της διεξαγωγής της ημερίδας τοπικές εφημερίδες κυκλοφόρησαν με πρωτοσέλιδους τίτλους όπως «εκδήλωση-πρόκληση», ενώ οργανώσεις ακροδεξιών καθώς και κάποιων ποντιακών σωματείων καλούσαν σε αντισυγκέντρωση, προκειμένου να μην πραγματοποιηθεί η εθνοπροδοτική εκδήλωση.

Με δεδομένη αυτή την περιρρέουσα ατμόσφαιρα η επίσημη κρατική αντίδραση ήταν ανύπαρκτη. Ο Υπουργός Μακεδονίας Θράκης Φίλιππος Πετσάλνικος ενώ αρχικά είχε αποδεχθεί την πρόσκληση συμμετοχής στο συνέδριο, την ακύρωσε την τελευταία στιγμή επικαλούμενος «βεβαρυμένο πρόγραμμα», δίνοντας με τις συνεχείς παλινωδίες του το μέτρο της κυβερνητικής αναποφασιστικότητας απέναντι σε ένα κλίμα έντασης που ήδη είχε δρομολογηθεί.

Αντισυγκέντρωση ακροδεξιών

Την ημέρα της εκδήλωσης, με την ανοχή της αστυνομίας, 200-300 «ανησυχούντες πολίτες» κατάφεραν να παραλύσουν τα πάντα στο κέντρο της Θεσσαλονίκης για τρεις περίπου ώρες κραδαίνοντας ελληνικές σημαίες και κραυγάζοντας κάθε είδους συνθήματα.

Οι μισοί από τους συμμετέχοντες στο συνέδριο βρέθηκαν εγκλωβισμένοι στο Εμπορικό και Βιομηχανικό Επιμελητήριο, στο κέντρο της Θεσσαλονίκης, ενώ οι υπόλοιποι μισοί βρίσκονταν υπό αστυνομική προστασία σε ξενοδοχείο έξω από το κέντρο της πόλης. Τελικά οι σύνεδροι που βρίσκονταν στο χώρο διεξαγωγής της ημερίδας φυγαδεύτηκαν με αστυνομικές κλούβες και το συνέδριο πραγματοποιήθηκε σε άλλο χώρο, προστατευόμενο από την αστυνομία. Οι εικόνες της ντροπής με αλαλάζοντα ακροδεξιά στοιχεία, ιερείς με βυζαντινές σημαίες και νεαρούς ακροδεξιούς, οι οποίοι διέσπασαν τον κλοιό των αστυνομικών και προπηλάκισαν έναν Έλληνα και έναν Τούρκο σύνεδρο, έκαναν το γύρο του κόσμου και φυσικά ήταν πρώτο θέμα στα τουρκικά μέσα ενημέρωσης.

Όπως ήταν αναμενόμενο την επομένη των επεισοδίων όλοι όσοι είχαν πρωτοστατήσει στη δημιουργία της περιρρέουσας ατμόσφαιρας κατήγγειλαν ανερυθρίαστα με δριμύτητα «τα ανεύθυνα στοιχεία τα οποία έκαναν κακό στην Ελλάδα».

Η αλυσίδα του εθνικισμού

Το επεισόδιο της Θεσσαλονίκης ήλθε να προστεθεί ως ένας ακόμα κρίκος σε μια αλυσίδα ακραίων αντιδράσεων εθνοκροσύνης που εκδηλώθηκαν στη Θεσσαλονίκη την τελευταία πενταετία. Αυτές ήταν:

- Το μεγάλο συλλαλητήριο για την υπερά-

